

Kvinno- och familjehälsa I Women- and Family Health I

12 högskolepoäng

12 credits

Ladokkod: 62KF01

Revision: 7.1

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2018-12-05

Gäller från: VT 2019

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Sexuell och reproduktiv hälsa (A1F)

Utbildningsområde: Medicin

Ämnesgrupp: Medicin

Förkunskapskrav: Godkänt resultat på följande kurser som ingår i Barnmorskeutbildning 90 hp:

- Profession, teori och metod, 7,5 hp
- Kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa, 6 hp
- Det normala barnafödandet, 9 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen omfattar grundläggande klinisk utbildning bestående av både teoretiska och verksamhetsförlagda studier inom mödrahälsovård och BB-vård. Inom mödrahälsovård ingår grundläggande kunskaper avseende barnmorskans roll, ansvar och vård vid normal graviditet och eftervård, stöd i föräldraskapet, antikonception och preventivmedelsrådgivning, sex och samlevnad, ungdomars sexuella hälsa, klimakterierådgivning, gynekologisk undersökning och cellprovskontroll, samt hälsofrämjande arbete. Inom BB-vård ingår grundläggande kunskaper om vård vid normalt och komplicerat puerperium, vård vid amning, amningskomplikationer samt vid alternativ tillmatning, vård av friska, sjuka och förtidigt födda barn, samt stöd av interaktion och anknytning mellan barn och föräldrar.

I kursen ingår även grundläggande kunskaper om lagar, förordningar, teorier, modeller och begrepp relaterade till barnmorskans ansvarsområde. Dessutom behandlas amning och amningsupplevelsens betydelse för hållbar utveckling (social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet).

Kursen genomsyras av ett humanistiskt förhållningssätt, där professionell vård utifrån ett patientperspektiv är i fokus. För att möjliggöra fördjupade kunskaper och självständighet ingår att kritiskt reflektera kring den egna yrkesutvecklingen som barnmorska samt identifiera ytterligare behov av kunskap.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för barnmorskans ansvar och roll inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård,

1.2 redogöra för gällande lagstiftning och riktlinjer avseende vård inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård

1.3 beskriva patientperspektivets betydelse för barnmorskans vårdande inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård,

1.4 identifiera och reflektera över teorier, modeller och begrepp som ligger till grund för barnmorskans vårdande inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård,

1.5 argumentera för tillämpning av evidensbaserad vård inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård,

1.6 identifiera och reflektera kring didaktiska strategier vid hälsofrämjande arbete och stöd i föräldraskapet.

Färdighet och förmåga

- 2.1 tillämpa gällande lagstiftning och riktlinjer avseende vård inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård,
- 2.2 tillämpa evidensbaserad vård, teorier och begrepp samt beprövad erfarenhet avseende vård inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning och BB-vård,
- 2.3 tillämpa ett patientperspektiv i vårdandet av kvinnan, barnet och familjen vid normal graviditet, samt vid normalt och komplicerat puerperium,
- 2.4 planera, bedöma, genomföra och utvärdera vård av kvinnan, barnet och familjen vid normal graviditet, samt vid normalt och komplicerat puerperium,
- 2.5 informera, undervisa och vårda kvinnor vid amning och amningskomplikationer samt vid alternativ tillmatning,
- 2.6 undervisa och stödja blivande och nyblivna föräldrar i hälsofrämjande levnadsvanor och föräldraskap,
- 2.7 genomföra adekvat vård av friska, sjuka och för tidigt födda barn samt stödja interaktion och anknytning mellan barn och föräldrar,
- 2.8 genomföra rådgivande samtal och behandling avseende antikonception och preventivmedel
- 2.9 genomföra gynekologisk undersökning provtagning och rådgivning vid hälsofrämjande arbete samt sexuellt överförbara infektioner
- 2.10 värdera och tillämpa medicinsk diagnostik och tekniker inom barnmorskans kompetensområde,
- 2.11 genomföra dokumentation som berör barnmorskans ansvars- och verksamhetsområde utifrån gällande lagar och författningar,
- 2.12 kunna delta i kvalitetsarbete inom mödrahälsovård, preventivmedelsrådgivning samt BB-vård,
- 2.13 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- 2.14 visa ansvar för sitt eget lärande och utveckling inom professionen genom aktivt deltagande och patientsäkert handlande i vårdarbete.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 reflektera över betydelsen av ett professionellt förhållningssätt i mötet med kvinnan samt hennes familj och närstående grundat i en humanistisk människosyn och utifrån de mänskliga rättigheterna,
- 3.2 reflektera över personlig yrkesväxt som barnmorska och identifiera ytterligare behov av kunskap,
- 3.3 reflektera över etiska frågeställningar relaterade till barnmorskeprofessionen,
- 3.4 reflektera över hur intersektionella aspekter kan påverka vården,
- 3.5 reflektera över amningen, amningsstödet och amningsupplevelsens betydelse för en hållbar utveckling (social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet).

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:

- Verksamhetsförlagd utbildning inom Mödrahälsovård och BB- vård
- Reflektionsseminarium
- Reflekterande loggbok

Undervisningen sker genom flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten dator, webbkamera och headset. Studierna baseras på självständiga studier samt gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikation mellan lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter genomförs i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkänedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Verksamhetsförlagd examination inom Mödrahälsovård

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.14

Högskolepoäng: 6,0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Verksamhetsförlagd examination inom BB-vård

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.11, 2.12, 2.14

Högskolepoäng: 4,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Verksamhetsförlagd examination inom antikonception

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.8, 2.11, 2.12, 2.14

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänt eller godkänt

Reflekterande loggbok

Lärandemål: 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.13, 3.3, 3.4, 3.5

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Reflektionsseminarium

Lärandemål: 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 0,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

För betyget Godkänt på hel kurs krävs minst Godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänt krävs dessutom Väl godkänt på momentet Verksamhetsförlagd examination inom Mödrahälsovård.

Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär.

Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade "uppsamlingstentamen", erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagda studier har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende för sjukvården riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell handlingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Handlingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I handlingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagd utbildning har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats.

Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Arman, M., Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (red.) (2015). *Teoretiska grunder för vårdande*. Stockholm: Liber. 308 sid.

Berg, M. & Lundgren, I. (red.) (2010). *Att stödja och stärka: Vårdande vid barnafödande*. 2. uppl., Lund: Studentlitteratur. 250 sid.

Bryar, R. & Sinclair, M. (red.) (2011). *Theory for midwifery practice*. London: MacMillan Press Ltd. 344 sid.

Colson, S. (2012). Biological Nurturing: The Laid-back Breastfeeding Revolution. *Midwifery Today spring*, 101, ss. 9-12.

- Dykes, F. (2006). *Breastfeeding in hospital: Mothers, midwives and the production line*. New York: Routledge. 213 sid.
- Ekebergh, M. (red.) (2015). *Reflektion i lärande och vård: En utmaning för sjuksköterskan*. Lund: Studentlitteratur. 271 sid.
- Gustafsson, I., Nyström, M. & Palmér, L. (2016). Midwives' lived experience of caring for new mothers with initial breastfeeding difficulties: A phenomenological study. *Sexual and Reproductive Healthcare*, 12, ss. 9-15.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.srhc.2016.12.003>
- Hedenus, A., Björk, S. & Shmulyar Gréen, O. (red.) (2015). *Feministiskt tänkande och sociologi: teorier, begrepp och tillämpningar*. Lund: Studentlitteratur. 285 sid.
- Heise Löwgren, C. (red.) (2018). *Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvård*. Stockholm: Liber (valda författningar).
- Janson, P.O. & Landgren, B-M. (red.) (2015). *Gynekologi*. Lund: Studentlitteratur. 350 sid.
- Kirkham, M. (red.) (2010). *The midwife-mother relationship*. New York/Hampshire: Palgrave Macmillan. 296 sid.
- Lindgren, H., Christensson, K. & Dykes, A-K. (red.) (2016). *Reproduktiv hälsa: Barnmorskans kompetensområde*. Lund: Studentlitteratur. 755 sid.
- Läkemedelsverket (2014). Antikonception: Behandlingsrekommendation. *Information från läkemedelsverket*, (2), ss. 14-28 [Återfinns elektroniskt].
- McFadden, A. et al. (2017). Support for healthy breastfeeding mothers with healthy term babies. *Cochrane. Cochrane Pregnancy and Childbirth Group*. 10.1002/14651858.CD001141.pub5
- Palmér, L. (2015). *Amning och Existens: Moderskap, sårbarhet och ömsesidigt beroende vid inledande amning*. Diss. Växjö: Linnéuniversitetet [Återfinns elektroniskt] 101 sid.
- Rollins, N.C., Bhandari, N., Hajeebhoy, N., Horton, S., Lutter, C.K., Martines, J.C., Piwoz, E.P., Richter, L.M. & Victora, C.G. (2016). Lancet Breastfeeding Series: Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices in less than a generation. *The Lancet*, 387, ss. 491–504.
- Stockholms läns landsting (2016). *Regionalt vårdprogram: Bröstkomplikationer i samband med amning*. Stockholm: Stockholms läns landsting [Återfinns elektroniskt].
- Svenska Barnmorskeförbundet (2008). *Mödrahälsovård, Sexuell och Reproduktiv Hälsa*. Svensk förening för obstetrik och gynekologi [Återfinns elektroniskt].
- UNICEF (2016). *Breastfeeding: A Key to Sustainable Development*. UNICEF [Återfinns elektroniskt].
- Young, I.M. (2005). *On Female Body Experience: "Throwing Like a Girl" and Other Essays* (Studies in Feminist Philosophy). Oxford: Oxford University Press.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Barnmorskeutbildning, 90 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.